

ΣΤΕ 868/2020 [ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΜΕΡΙΚΗ ΚΥΡΩΣΗ ΔΑΣΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΛΟΓΩ ΜΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗΣ ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΑΣ ΑΪΤΗΣΗΣ-ΈΝΣΤΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΕΑ]

Περίληψη

- Στις ειδικές περιπτώσεις στις οποίες αναρτηθείς δασικός χάρτης εμπεριέχει πρόδηλα σφάλματα, όπως αυτά ορίζονται στην 153394/919/2017 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο ενδιαφερόμενος έχει τη δυνατότητα να ακολουθήσει την ειδικώς διαγραφόμενη στην εν λόγω υπουργική απόφαση διαδικασία διόρθωσης προδήλου σφάλματος, χωρίς, μάλιστα, να έχει υποχρέωση καταβολής του ειδικού τέλους άσκησης αντιρρήσεων. Οι ειδικές αυτές περιπτώσεις απαριθμούνται περιοριστικώς στην ως άνω υπουργική απόφαση, σε αυτές δε περιλαμβάνεται και η παράλειψη απεικόνισης πράξεων της Διοίκησης πριν από την κύρωση του δασικού χάρτη (σχέδιο πόλεως, πράξη χαρακτηρισμού, έγγραφα πληροφοριακού χαρακτήρα που προβλέπονται στην παρ. 10 του άρθρου 14 του ν. 9095/1970, κλήρος εποικισμού κ.λπ.) Στις ως άνω δε εξαιρετικές περιπτώσεις, τα σφάλματα του δασικού χάρτη πρέπει να προκύπτουν ευθέως και αμέσως από τα προσκομιζόμενα από τον ενδιαφερόμενο στοιχεία, κατά τρόπο βέβαιο και αδιαμφισβήτητο, ώστε να μη χωρεί περαιτέρω κατ' ουσίαν κρίση και εκτίμηση επί του περιεχομένου τους εκ μέρους της Διοίκησης. Εξάλλου, στις περιπτώσεις που τα προσκομιζόμενα στοιχεία δεν πληρούν τις αναφερόμενες στην ανωτέρω υπουργική απόφαση προϋποθέσεις, όπως και σε κάθε περίπτωση, ο ενδιαφερόμενος έχει παράλληλα την ευχέρεια υποβολής αντιρρήσεων κατά του αναρτηθέντος δασικού χάρτη. Ειδικότερα, αμφισβητήσεις του περιεχομένου του δασικού χάρτη, τόσο της γεωγραφικής θέσης της αποτύπωσης όσο και του χαρακτήρα των εμφανιζομένων στο χάρτη εκτάσεων, όπως ο χάρτης διαμορφώνεται στο ενδιάμεσο στάδιο της διαδικασίας που προηγείται της κύρωσης, ή πρέπει, κατά περίπτωση, να προβάλλονται με τη διαδικασία των αντιρρήσεων με την καταβολή του ειδικού τέλους, στην περίπτωση δε αυτή η ανταπόδειξη εκ μέρους του ενδιαφερόμενου χωρεί επί τη βάση τόσο τεχνικών στοιχείων όσο και δημοσίων εγγράφων που εμπεριέχουν κρίση περί του δασικού ή μη χαρακτήρα της έκτασης. Ανάλογα δε με την τήρηση της διαδικασίας διόρθωσης πρόδηλου σφάλματος ή της διαδικασίας των αντιρρήσεων, διαμορφώνονται αντιστοίχως, αφενός μεν, η εξέλιξη της διαδικασίας κύρωσης του δασικού χάρτη κατά το άρθρο 17 ή κατά το άρθρο 19 του ν. 3889/2010, αφετέρου δε, η έκταση και το περιεχόμενο της δικαστικής προστασίας που δύναται στη συνέχεια να επιδιώξει ο ενδιαφερόμενος. Εξάλλου, σε περίπτωση που, εντός της προθεσμίας των αντιρρήσεων, ασκηθεί αίτηση διόρθωσης προδήλου σφάλματος, χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της ως άνω 153394/919/2017 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού

Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δηλαδή επί ζητήματος το οποίο δεν περιλαμβάνεται στα περιοριστικώς αναφερόμενα στην ως άνω υπουργική απόφαση, τότε η Υπηρεσία, στην οποία υποβλήθηκε η αίτηση οφείλει είτε να την εξετάσει ως αίτηση αντιρρήσεων είτε, αν δεν είναι αρμόδια, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια, προς εξέταση των αντιρρήσεων αρχή, προκειμένου αυτή, κατά περίπτωση, είτε να την εξετάσει αυτοτελώς είτε να την συνεξετάσει με τυχόν ήδη υποβληθείσες αντιρρήσεις, εφόσον, βεβαίως, καταβληθεί το ειδικό τέλος, αν συντρέχει περίπτωση. Αν, όμως, η εν λόγω έκταση συμπεριληφθεί στον κυρωθέντα κατά το άρθρο 17 του ν. 3889/2010 δασικό χάρτη με πράσινο περίγραμμα και πράσινη διαγράμμιση, δηλαδή ως δασική, χωρίς να λάβει χώρα η κατά τα ανωτέρω διαβίβαση, ο χάρτης πάσχει κατά τούτο, δεδομένου ότι εμπεριέχει την άρνηση της Διοίκησης να διαβιβάσει, όπως υποχρεούνταν, κατά τα προεκτεθέντα, την αίτηση διόρθωσης σφάλματος στην αρμόδια για τις αντιρρήσεις αρχή και, περαιτέρω, να περιλάβει την έκταση αυτή στον χάρτη με τον ειδικό υπομνηματισμό των εκτάσεων για τις οποίες εκκρεμούν αντιρρήσεις.

Εν προκειμένω, ειδικότερα, με έγγραφο του Διευθυντή Δασών Μαγνησίας, υπογραφομένο κατ' εντολή του Συντονιστή της ΑΔ Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδος, ενημερώθηκαν οι ενιστάμενοι-αιτούντες ότι το αίτημα τους για διόρθωση προδήλου σφάλματος του δασικού χάρτη δεν γίνεται αποδεκτό με την αιτιολογία ότι πράξεις της διοίκησης, που έχουν εκδοθεί σύνομα κατ' εφαρμογή της δασικής και αγροτικής νομοθεσίας και δεν έχουν ανακληθεί ή ακυρωθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο ή δεν πάσχουν ακυρότητας, είναι σε ισχύ και δεν ανατρέπονται από τον δασικό χάρτη και ότι τα αναφερόμενα στις σχετικές πράξεις στοιχεία και πληροφορίες θα καταχωριστούν, σε δεύτερο χρόνο στο δασικό χάρτη μετά την ολοκλήρωση της συλλογής τους, που θα προκύψει είτε από την υπόδειξή τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες είτε από τον ολοκληρωμένο χειρισμό αυτού κατά την κατάρτιση του δασολογίου. Με το ίδιο έγγραφο ο Διευθυντής Δασών Μαγνησίας υπέδειξε στους ενισταμένους-αιτούντες να απευθυνθούν στο φορέα που εξέδωσε τη σχετική πράξη προκειμένου να γίνει ταυτοποίηση της έκτασης επί του εδάφους και επιβεβαίωση της ολοκλήρωσης των προβλεπομένων διαδικασιών από τη δασική νομοθεσία. Στη συνέχεια, και δεδομένου ότι από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει ότι ο αιτών άσκησε αντιρρήσεις κατά του αναρτηθέντος δασικού χάρτη, δημοσιεύθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, με την οποία κυρώθηκε μερικώς ο δασικός χάρτης της Π.Ε. Μαγνησίας.

Με την υπό κρίση αίτηση, ο αιτών ζητεί την εν μέρει ακύρωση της ανωτέρω πράξης, ισχυριζόμενος, χωρίς τούτο να αντικρούεται από τη Διοίκηση, ότι στον μερικώς κυρωθέντα δασικό χάρτη περιλαμβάνονται ως δασικές εκτάσεις (ΔΑ) τμήματα εννέα (9) συνολικά γεωτεμαχίων που αναφέρονται στην ένσταση-αίτησή του.

Προβάλλει δε ότι η προσβαλλόμενη εκδόθηκε κατά παράβαση διατάξεων του Συντάγματος, της ΕΣΔΑ και άλλων διατάξεων της δασικής και λοιπής νομοθεσίας για τους αναλυτικά εκτιθέμενους στο δικόγραφο λόγους, καθώς και ότι η προσβαλλόμενη

είναι ακυρωτέα, διότι η αρμόδια Διεύθυνση Δασών, στην οποία υποβλήθηκε η εμπροθέσμως ασκηθείσα ένσταση-αίτηση προδήλου σφάλματος του αιτούντος, όφειλε είτε να εξετάσει αυτή ως αίτηση αντιρρήσεων, είτε να τη διαβιβάσει στην αρμόδια προς εξέταση των αντιρρήσεων αρχή, όπως είχε ζητήσει ρητώς ο αιτών. Κατά τα προβαλλόμενα περαιτέρω από τον αιτούντα, η παράλειψη αυτή της δασικής υπηρεσίας περιελήφθη και εμπεριέχεται και στην προσβαλλόμενη πράξη, η οποία πάσχει, διότι συνιστά άρνηση της Διοίκησης να διαβιβάσει την αίτηση διόρθωσης προδήλου σφάλματος στην αρμόδια για την εξέταση των αντιρρήσεων αρχή και άρνησή της να περιλάβει την ένσταση-αίτησή του με ειδικό υπομνηματισμό στον δασικό χάρτη.

Η κρίση της Διοίκησης, που εμπεριέχεται στο απαντητικό έγγραφο προς τον αιτούντα επί της «ένστασης-αίτησης», κατά την οποία οι επίμαχες εκτάσεις δεν εμπίπτουν σε κάποια από τις κατηγορίες της 153394/919/2017 υπουργικής απόφασης περί του τρόπου και της διαδικασίας διόρθωσης πρόδηλων σφαλμάτων κατά την κατάρτιση των δασικών χαρτών, είναι, κατά τούτο, νόμιμη. Και τούτο, διότι τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία προσκόμισε και επικαλέσθηκε ο αιτών ενώπιον της Διεύθυνσης Δασών Μαγνησίας, με την από 27.7.2017 «ένσταση-αίτηση», δεν αποτελούν πράξεις με τις οποίες οριοθετούνται και χαρακτηρίζονται οριστικά ως μη δασικές οι επίδικες εκτάσεις κατά το συγκεκριμένο εμβαδόν τους, σύμφωνα με τον ν. 9958/1979 και την εν γένει δασική νομοθεσία, ώστε να μην καταλείπεται αμφιβολία για την ταυτότητα και τον χαρακτήρα των επίδικων εκτάσεων ως μη δασικών, αλλά αφορούν τμήματα ευρύτερων εκτάσεων, για τις οποίες εκδόθηκαν κατά καιρούς διοικητικές πράξεις και δικαστικές αποφάσεις.

Περαιτέρω, ο αιτών με την από 27.7.2017 «ένσταση-αίτηση» ενώπιον της Διοίκησης ισχυρίσθηκε ότι οι επίδικες εκτάσεις δεν έχουν δασικό χαρακτήρα, διότι αποτελούν ανέκαθεν γεωργικές ή κτηνοτροφικές εκτάσεις και ότι, ακόμη και υπό την εκδοχή ότι είχαν δασικό χαρακτήρα στο παρελθόν, είχαν απολέσει νομίμως τον χαρακτήρα αυτόν πριν από την ισχύ του Συντάγματος 1975. Κατά συνέπεια, ενόψει και των ισχυρισμών αυτών του αιτούντος, δεν δύναται να θεωρηθεί ότι η προσβαλλόμενη κρίση της Διοίκησης, κατά την οποία οι επίμαχες εκτάσεις έχουν δασικό χαρακτήρα, συνιστά "ειδικό" σφάλμα που οφείλεται σε παράλειψη απεικόνισης πράξεων της Διοίκησης πριν από την κύρωση του δασικού χάρτη κατά τα οριζόμενα στην υπουργική απόφαση 153394/919/2017 και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις αυτής που παρατέθηκαν σε προηγούμενη σκέψη.

Εξάλλου, κατά τα εκτιθέμενα στο έγγραφο των απόψεων της Διεύθυνσης Δασών Μαγνησίας, έστω και αν αυτά αμφισβητούνται από τον αιτούντα με το εμπροθέσμως κατατεθέν υπόμνημα και την προσκομισθείσα ιδιωτική έκθεση φωτοερμηνείας αεροφωτογραφιών, η έρευνα για τη μορφή και τον χαρακτήρα των επίδικων εκτάσεων δυνάμει των εγγράφων που είχε προσκομίσει ο αιτών ενώπιον της Διοίκησης,

επιβάλλει την εκφορά περαιτέρω κρίσεων εκ μέρους της Διοίκησης για την ακριβή θέση και τα όρια των εκτάσεων αυτών, την εξέταση του περιεχομένου διοικητικών πράξεων (αποφάσεων Επιτροπής Απαλλοτριώσεων, αδειών εκχερσώσεως κ.ά) και την αντιπαραβολή και σύγκριση των δεδομένων αυτών με άλλα στοιχεία του φακέλου (διαχρονική εξέταση αεροφωτογραφιών κ.λπ.), με συνέπεια η προσβαλλόμενη συμπερίληψη των επίμαχων εκτάσεων στον δασικό χάρτη της περιοχής να μη δύναται κατ' αρχήν να διορθωθεί με τήρηση της διαδικασίας διόρθωσης λόγω προδήλου σφάλματος.

Κατόπιν των ανωτέρω, και λαμβανομένου περαιτέρω υπόψη ότι οι λοιποί προβαλλόμενοι ισχυρισμοί του αιτούντος κατέτειναν στην απόδειξη του χαρακτήρα των ένδικων εκτάσεων ως μη δασικών, η Διοίκηση (ο Διευθυντής Δασών Μαγνησίας) όφειλε, εφόσον έκρινε - νομίμως κατά τα προαναφερόμενα - ότι τα προβαλλόμενα από τον αιτούντα ως "σφάλματα" του δασικού χάρτη δεν είναι πρόδηλα, να παραπέμψει την «ένσταση-αίτηση» του αιτούντος για διόρθωση πρόδηλου σφάλματος στην αρμόδια Επιτροπή Εξέτασης Αντιρρήσεων, προκειμένου η εν λόγω Επιτροπή να κρίνει, κατά πρώτον, μετά από πρόσκληση του αιτούντος προς καταβολή, εντός συγκεκριμένου, ευλόγου χρονικού διαστήματος, του αναλογούντος και οφειλομένου κατά νόμο τέλους, αν η ως άνω «ένσταση-αίτηση» κατατέθηκε εντός της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων, σε καταφατική δε περίπτωση και εφόσον πληρούνται οι αντίστοιχες νόμιμες προϋποθέσεις, να την εξετάσει ως αντιρρήσεις κατά του χάρτη. Μη πράττοντας δε τούτο η Διοίκηση έσφαλε και για το λόγο αυτό η παράλειψή της να διαβιβάσει την από 27.7.2017 «ένσταση-αίτηση» του αιτούντος στην αρμόδια Επιτροπή Εξέτασης Αντιρρήσεων, όπως αυτή εμπεριέχεται στην προσβαλλόμενη πράξη κύρωσης του δασικού χάρτη της Π.Ε. Μαγνησίας, είναι μη νόμιμη και πρέπει να ακυρωθεί κατά τον βασίμως προβαλλόμενο πρόσθετο λόγο ακυρώσεως.

Πρόεδρος: Αθ. Ράντος

Εισηγητής: Δ. Βασιλειάδης

Το πλήρες κείμενο της απόφασης θα αναρτηθεί αμέσως μετά την καθαρογραφή του από το Δικαστήριο.